

Natuur.oriolus

bpost
PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Retouradres: Natuurpunt,
Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

VLAAMS DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ORNITHOLOGIE | JULI-AUGUSTUS-SEPTEMBER 2019 | JG 85 | NR 3
NATUURPUNT | COXIESTRAAT 11 | B-2800 MECHELEN

natuurpunt
Studie

Zeldzame vogels 2018

65

Terugkeer Raaf
als broedvogel

75

Topjaar Velduilen
aan Westkust

91

Schaarse vogels voorjaar 2019

› Simon Feys

› Roodhalsfuut *Podiceps grisegena*, adult in zomerkleed. 17 april 2019. Oostende (W) (Foto: Filip De Ruwe)

Roodhalsganzen *Branta ruficollis* werden dit voorjaar van vijf locaties doorgegeven. Nog tot in mei werden **Wilde Zwanen** *Cygnus cygnus* gemeld, de laatste melding was op 29 mei bij Genk. **Krooneenden** *Netta rufina* werden op een twintigtal locaties gezien. Het betrof vooral solitaire vogels, een groepje van drie op 16 maa bij Zaventem was het hoogste aantal dat op één plaats werd waargenomen. In zeven gebieden werden **Witoogeenden** *Aythya nyroca* waargenomen, in Opgrimbie waren zelfs drie exemplaren samen aanwezig. T.e.m. eind mei werden van twee locaties **Kwartelkoningen** *Crex crex* gemeld. Het eerste **Porseleinhoen** *Porzana porzana* werd op 22 maa geringd bij Dendermonde. Verder kwamen er van het voorjaar waarnemingen uit een vijftiental gebieden. Op 2 maa was er enige doortrek van **Kraanvogels** *Grus grus*. Daarna waren er nog regelmatig waarnemingen van kleine groepjes of individuele vogels. Een **Roodhalsfuut** *Podiceps grisegena* was nog de hele periode aanwezig bij Ekeren, verder waren er waarnemingen van deze soort bij Broechem, Diksmuide, Kessenich, Oostende, Wintam en Zeebrugge. **Kuifduikers** *P. auritus* werden opgemerkt bij Zeebrugge op 17 apr, bij Dilsen-Stokkem op 19 apr, bij Kinrooi op 21 apr, in Gent op 23 apr, bij Rumst van 2 t.e.m. 15 apr, in Nazareth op 17 apr en bij Zoutleeuw op 22 apr. Op 28 maa vloog de eerste **Steltkluut** *Himantopus himantopus* van het voorjaar over Dilsen-Stokkem. Vooral in de IJzervallei en bij Oudenburg werden hoge aantallen gemeld, op die laatste locatie werden op 4 mei zelfs 21 vogels geteld. De eerste **Morinelplevieren** *Charadrius morinellus* zaten op 17 apr bij Knokke-Heist. Daarna volgden (voornamelijk) waarnemingen van solitaire vogels in De Haan, De Panne, Kooigem, Oudenburg en Veurne. Grotere groepjes vlo-

gen op 20 apr over Bredene (15 exemplaren) en op 21 apr over De Panne (18 exemplaren). **Poelruiters** *Tringa stagnatilis* pleisterden op 17 apr in de IJzervallei bij Alveringem, van 18 apr t.e.m. 14 mei in de IJzervallei bij Diksmuide, op 23 apr bij Damme, op 12 mei bij Ieper, en op 25 mei bij Doel. Er waren een tiental meldingen van **Grote Burgemeesters** *Larus hyperboreus*. Op de waarnemingen in Belzele na (waar nog t.e.m. 9 mei een vogel aanwezig was), werden alle waarnemingen verricht langs de kust. In de buurt van Grimbergen werd nog t.e.m. 4 april een **Kleine Burgemeester** *L. glaucoides* gezien. In Oostende waren er waarnemingen op 6 maa en 26 apr. Op 31 maa waren de eerste twee **Reuzensterms** *Hydroprogne caspia* aanwezig in de Bourgoyen bij Gent. Er zouden de rest van het voorjaar in totaal ongeveer 20 vogels geteld worden. Vanaf 19 apr werden in totaal 17 **Witwangsterms** *Chlidonias hybrida* gemeld. Het hoogste aantal waren de vier vogels die op 10 mei bij Dilsen-Stokkem werden gezien. **Witvleugelsterms** *C. leucopterus* verschenen op 19 mei bij Bree en Oud-Heverlee (twee vogels) en op 20 mei bij Doel. Spectaculair waren de drie **Middelste Jagers** *Stercorarius pomarinus* die op 5 mei over Kortrijk vlogen. De eerste **Zwarte Ooievaar** *Ciconia nigra* van het voorjaar vloog op 28 maa over Diksmuide. **Kuifaalscholwers** *Phalacrocorax aristotelis* werden gezien op 24 maa bij Oostende en op 12 apr bij De Haan. **Zwarte Ibsen** *Plegadis falcinellus* werden waargenomen bij Knokke op 24 apr en bij Woumen op 5 mei. Een vroeg mannetje **Woudaap** *Ixobrychus minutus* zat op 24 apr in Lier. 'Onverdachte' **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* werden op 14 locaties waargenomen. De grootste groep **Koereigers** *Bubulcus ibis* bestond uit acht vogels, deze waren op 14 apr aanwe-

zig bij Oostende. Op 22 maa zat de eerste **Purperreiger** *Ardea purpurea* van het voorjaar bij Kruike. **Grijze Wouwen** *Elanus caeruleus* worden met ingang van 2019 niet meer door het BRBC beoordeeld en worden dus voortaan in deze rubriek opgenomen. Er waren dit voorjaar meldingen van zes locaties: op 5 apr bij Leuven, op 10 apr bij Alken, op 13 apr bij Vlijtingen, op 19 apr op de Kalmthoutse Heide, en op 21 mei bij Oedelem. De **Monniksgier** *Aegyptius monachus* die op 20 mei werd ontdekt bij Bilzen had het gezelschap van een **Vale Gier** *Gyps fulvus*. De volgende dag bleek er nog een tweede Vale Gier in de omgeving te hebben overnacht, beide vogels vlogen vervolgens richting Nederland. De eerste van zes **Slangenarenden** *Circaetus gallicus* werd op 22 apr gezien bij Ramskapelle. De overige waarnemingen werden verricht op 17 mei over Kasterlee, op 18 mei over Puurs en Zonhoven, op 23 mei over Tienen, en op 26 mei bij Antwerpen. Tussen 22 maa en 18 mei werden verspreid over Vlaanderen een twintigtal **Stepekiekendieven** *Circus macrourus* waargenomen. De eerste **Grauwe Kiekendief** *C. pygargus* vloog op 11 apr over De Haan. Er werden nog een tiental **Ruigpootbuiszeters** *Buteo lagopus* gezien, de laatste zat op 13 mei bij Bekkevoort. **Hoppen** *Upupa epops* lijken elk voorjaar algemener te worden in Vlaanderen. In 2019 werden er van ruim 50 locaties vogels gemeld. Typisch voor deze soort is dat het vaak om korte waarnemingen door slechts één persoon gaat. Op 2 mei vlogen de eerste **Bijeneters** *Merops apiaster* over Beveren, Brugge en Zwijndrecht. Daarna volgden nog verschillende waarnemingen, de grootste groep bestond uit 14 vogels, deze werden op 15 mei gezien bij Oostmalle. De eerste **Draaihals** *Jynx torquilla* werd op 12 apr gezien bij Brakel. Met 13 waarnemingen was het een rustig voorjaar voor **Roodpootvalken** *Falco tinnunculus*. De eerste vloog op 20 apr over Bonheiden, bij alle waarnemingen ging het om solitaire vogels. T.e.m. 23 apr was een **Klapekster** *Lanius excubitor* aanwezig op de Kalmthoutse Heide. Ten oosten van de lijn Antwerpen-Brussel werden weer heel wat **Raven** *Corvus corax* doorgegeven. In het westen van Vlaanderen blijft de soort nog zeer zeldzaam (zie elders in dit nummer). **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* werden van negen locaties gemeld, een groepje van drie op 19 maa in Kruike was het hoogste aantal dat samen werd waargenomen. Behalve in de 'bolwerken' aan de westkust waren er nu ook verschillende mel-

dingen van **Kuifleeuwerik** *Galerida cristata* langs de middenkust. Onder andere in Oostende werd enkele keren een zingende vogel waargenomen. Op 19 januari en 2 februari pleisterden resp. 12 en 13 **Strandleeuweriken** *Eremophila alpestris* in Het Zwin in Knokke. Op 6 maart zat er een bij Koksijde. Van 20 tot 22 april lieten twee mannetjes zich goed bekijken in Zeebrugge.

Roodstuitwaluwen *Cecropis daurica* vlogen op 7 apr over Kalken, op 18 (vier exemplaren!) en 22 apr over de Fonteintjes bij Zeebrugge, en op 14 mei over het centrum van Zeebrugge. De eerste **Grote Karekiet** *Acrocephalus arundinaceus* van het voorjaar werd op 8 mei gehoord aan het Schulensbroek. In totaal waren er in mei op een twintigtal locaties waarnemingen van deze soort. Op 25 maa zong de eerste **Snor** *Locustella luscinioides* in de Wijvenheide bij Zonhoven. Na een aantal zachtere winters neemt het aantal waarnemingen van **Graszanger** *Cisticola juncidis* stilaan weer toe. Dit voorjaar dook de soort op in Nieuwpoort op 13 apr, trekkend over de Fonteintjes bij Zeebrugge op 22 apr, en vervolgens pleisterende exemplaren bij Beernem op 7 mei, bij Sijsele op 18 mei, in de Uitkerkse Polders op 26 mei, bij Oostende vanaf 27 mei, en bij Doel op 29 mei. Tussen 17 maa en 16 mei werden in totaal acht **Grote Piepers** *Anthus richardi* waargenomen. Op 15 apr vloog de eerste **Duinpieper** *A. campestris* over Houthalen-Helchteren. De eerste van zeven **Roodkeelpiepers** *A. cervinus* vloog op 18 apr over Koksijde. De laatste van het voorjaar volgde al op 1 mei over Berendrecht. Van 28 t.e.m. 30 mei zong een **Roodmus** *Carpodacus erythrinus* in het Webbekoms broek bij Diest. Een tweedejaars mannetje zong op 29 en 30 mei in de Viconia Kleiputten bij Stuivekenskerke. De laatste **Sneeuwgors** *Plectrophenax nivalis* van het voorjaar vloog op 31 maa over de Fonteintjes bij Zeebrugge. Er waren slechts vijf waarnemingen van **Ortolaan** *Emberiza hortulana*: op 17 apr bij Hoeselt, op 18 apr over Genk, op 1 mei bij Houthalen-Helchteren, op 1 en 2 mei bij Mol, en op 10 mei een zingend exemplaar bij Verrebroek. De **Dwerggors** *Emberiza pusilla* die in Wetteren overwinterde, werd daar voor het laatst gezien op 10 april. In de Voorhaven van Zeebrugge werd nog een exemplaar gezien op 23 april.

Simon Feys, simon.feys@natuurpunt.be

Strandleeuwerik *Eremophila alpestris* mannetje. 23 april 2019. Zeebrugge (W) (Foto: Filip De Ruwe)